

Kursplan

för kurs på grundnivå

Religionshistoria - kandidatkurs

History of Religions - Bachelor's Course

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	RHG003
Gäller från:	HT 2023
Fastställd:	2014-09-12
Ändrad:	2023-03-09
Institution	Institutionen för etnologi religionshistoria och genusvetenskap (ERG)
Huvudområde:	Religionshistoria
Fördjupning:	G2E - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav, innehåller examensarbete för kandidatexamen

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2014-09-12, och senast reviderad av institutionsstyrelsen vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap 2023-03-09.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Religionshistoria I, 30 hp samt 22,5 hp inom religionshistoria II, 30 hp, eller motsvarande.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
1011	Nya religioner och nyandlighet	7.5
2101	Individuellt specialstudium	7.5
2301	Religion, politik och våld	7.5
2302	Mystik och meditation	7.5
2303	Fornnordisk religion	7.5
2304	Västerländsk esoterism	7.5
2305	Religiösa texter och tolkningar	7.5
2306	Religionshistoriska perspektiv på epidemier och sjukdomar	7.5
2307	Religiös fromhet och asketism	7.5
2308	Urbefolkningars religioner	7.5
3100	Kristendomens historia	7.5
3001	Examensarbete	15

Kursens innehåll

Kursen ger en överblick över samtida nyare västerländska religionsbildningar. Kursen innehåller också ett individuellt studium inom ett valt religionshistoriskt forskningsområde som ska vara knutet till examensarbetet. Individuellt studium kan ersättas av Kristendomens historia som ges inom Religionsvetenskap III (RKVG13/RKVA13) eller av en delkurs tematisk specialisering som ges inom Religionshistoria II (RHG002) under förutsättning att kursens innehåll av handledaren för examensarbetet bedöms som lämpligt bakgrundsstudium. Kursen inbegriper också författandet av ett religionshistoriskt examensarbete på vetenskaplig grund.

Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet, 7,5 hp

Delkursen ger en överblick över samtida nyare västerländska religionsbildningar (nya religiösa rörelser, nyandlighet, modern esoterism etc.). Delkursen ger en översikt över de alternativa religionernas utveckling och förhållande till omvärlden. I delkursen behandlas också källor och källkritiska frågor i anslutning till

dessa religiösa traditioner.

Delkurs 1 kan ersättas av delkursen Tematisk specialisering på Religionshistoria II (se nedan) om studenten tidigare läst delkursen Nya religioner och nyandlighet inom Religionshistoria I alternativt den fristående kursen Nya religioner och nyandlighet (RHG504). Studenter som ersätter delkurs 1 med Tematisk specialisering kan inte ersätta Delkurs 2: Individuellt specialstudium med samma tematisk specialisering.

Delkurs 2a: Individuellt specialstudium, 7,5 hp

Alternativet innebär en individuellt anpassad litteraturkurs inom ett valt forskningsområde knutet till delkurs 3, examensarbete. Delkursen breddar och fördjupar kunskaper inom detta område. Litteraturen väljs i samråd med examinator och läses in på egen hand; den skall omfatta 1000–1500 sidor fördelade på minst 5 olika vetenskapliga arbeten. Dessa bör utgöras av dels ett översiktsverk, som täcker hela specialområdet, och dels monografier och avhandlingar, enskilda kapitel ur sådana, samt artiklar. I valet av speciallitteratur skall särskilt vikt läggas vid teori- och metodfrågor inom det aktuella forskningsfältet.

Alternativ 1 till Individuellt specialstudium (se ovan):

Delkurs 2b: Tematisk specialisering, 7,5 hp

Delkursen består av en tematisk specialkurs som varierar från termin till termin. Vilken kurs som erbjuds aktuell termin meddelas på institutionens webbplats www.erg.su.se senast två månader före terminstart. Varje termin ges någon av följande kurser:

- Religion, politik och våld

Delkursen belyser det komplexa samspelet mellan religion, politik och samhälle. Ett fokus är hur religion formas av både globala och lokala kulturella, sociala och politiska trender. Delkursen tar upp idéhistoriska aspekter såsom hur historiebruk och eskatologi utvecklas och används och hur detta påverkar religiös politisk retorik och praktik. Delkursen omfattar den globala framväxten av fundamentalistiska religionstolkningar liksom religiöst motiverade synsätt på våldsbrott liksom maktrelaterade frågor. Förklaringsmodeller och teoretiska perspektiv presenteras på delkursen, som även anlägger ett komparativt perspektiv och inkluderar olika religiösa traditioner såsom judendom, kristendom, islam, hinduism och buddhism.

- Mystik och meditation

Delkursen fokuserar på mystik och meditation inom buddhism, hinduism, islam, judendom och kristendom samt i viss mån på mystik och meditation i annan, exempelvis "nutida" sekulariserad kontext. Inom de olika religionerna behandlas följande sidor av mystiken: fenomenologiska aspekter, historik, filosofiska och läromässiga tolkningar av mystik, psykologi, språk och tekniker (meditationsformer).

- Fornnordisk religion

Delkursen ger en översikt och fördjupade kunskaper i ämnesområdet fornnordisk religion. Kursen omfattar såväl kultur- och religionshistorisk realia om fornnordisk myt, kult och tro, som ämnesområdets forsknings- och idéhistoria. Kursdeltagaren kommer att bekanta sig med för området relevanta källmaterial, som t.ex. norrön litteratur, arkeologiska källor, folklöre och sakrala ortnamn.

- Västerländsk esoterism

Inom religionshistorien har västerländsk esoterism vuxit fram som ett nytt forskningsfält. Västerländsk esoterism spänner över områden som kabbala, alkemi, rosenkreutzar-rörelsen, frimureriet, 1800-talets ockultism och samtidsfenomen som Wicca och New Age. Kursen syftar till att ge en historisk beskrivning av den västerländska esoterismen från renässansen till idag, samt redogör för forskningen inom området.

- Religiösa texter och tolkningar

Delkursen ger en introduktion till centrala religiösa texter i judendom, kristendom, islam, hinduism och buddhism. Texternas tillkomstshistoria, centrala innehåll samt tolkningstendenser i historia och nutid fokuseras. Förutom centrala skrifter som Bibeln, Koranen, Bhagavad Gita och Dhammapada tillkommer även annat textmaterial som är av vikt, t.ex. profetskrifter och religiös poesi. Delkursen presenterar även vilken roll texterna har spelat historiskt liksom hur texterna används i vardagligt och rituellt liv i nutid, t.ex. i yoga. I delkursen fokuseras också texternas relevans i nutid, t.ex. genom att belysa politiska och feministiska texttolkningar.

- Religionshistoriska perspektiv på epidemier och sjukdomar

Delkursen belyser ur ett komparativt perspektiv religiösa förhållningssätt till epidemier och sjukdomar i olika

historiska och kulturella sammanhang, samt olika förklaringsmodeller för epidemiers uppkomst och konsekvenser. Också religiöst motiverade rituella strategier och tekniker för att skydda sig mot sjukdomar och bota dem behandlas. Dessa frågor problematiseras med fokus på några etiska, ideologiska och samhällseliga

problem som kan uppstå till följd av kriser. Till sist berörs religionens betydelse för meningsskapande och krishantering.

– Religiös fromhet och asketism

Delkursen behandlar fromhetsideal och asketism i flertalet religiösa traditioner från antiken till nutid. Det finns

otåliga exempel på fromhetstraditioner som präglat människors liv i både stort och smått genom historien. Asketiska ideal har påverkat fromhetslivet och kommit till uttryck i t.ex. mystiska praktiker där man strävat efter att nå djupare insikter om, eller förenig med, det gudomliga. Idealerna har också präglat vardagen för många i form av sträng kontroll över kropp, moral och identitet, där våld och avståndstagande från andra har präglat många praktiker. I flera fall är det kopplat till apokalyptiska tankar liksom föreställningar om vad som sker efter döden. Kursen tar upp många olika empiriska exempel och placerar dessa i deras respektive historiska och kulturella sammanhang och utifrån olika analytiska perspektiv.

- Urbefolkningars religioner

Delkursen ger en introduktion till centrala begrepp, definitioner, aktuella frågeställningar och forskningsmetoder i studiet av urbefolkningars religioner. Delkursen ger också en allmän orientering i dessa religioner i Oceanien, Afrika, Nordamerika och norra Eurasien. Delkursen studerar inhemska religioners roller i kulturen och samhället, i historia och nutid. Den fokuserar särskilt på ifrågavarande religioners förhållande till andra religiösa traditioner, framför allt kristendomen, men även nyandlighet. I delkursen problematiseras också ämnets kunskapsproduktion med utgångspunkt i bl.a. postkolonial teori och urfolksmetodologi.

Alternativ 2 till Individuellt specialstudium (se ovan):

Delkurs 2c: Kristendomens historia, 7,5 hp

Delkursen ger en fördjupande behandling av kristendomens uppkomst, utveckling och fromhetsliv. Delkursen presenterar också de viktigaste teologiska, liturgiska och kulturella aspekterna av de stora kristna kyrkorna, nämligen den katolska kyrkan, östkyrkorna och de protestantiska kyrkorna. Delkursen tar också upp kristendomen som en "levd religion" under antiken, medeltiden och nyare tid.

Delkurs 3: Examensarbete, 15 hp

Delkursen består av ett självständigt examensarbete rörande ett avgränsat religionshistoriskt problem. Examensarbetet ska utgå från en tydligt formulerad och probleminriktad religionshistorisk forskningsuppgift. Ämne, uppläggning, källmaterial och litteratur bestäms i samråd med handledare. Delkursen är obligatorisk.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet, 7,5 hp

För godkänt resultat på delkursen 1 ska studenten kunna

- visa kunskap om och ha förmåga att redogöra för grunddragen hos de nya religioner och nyandlighet.
- visa förmåga att redogöra för dessa religioners särskilda roll i historiska och nutida förhållanden.
- visa insikt i och reflektera över källor och källkritikens grunder i anslutning till dessa religiösa traditioner.

Delkurs 2a: Individuellt specialstudium, 7,5 hp

För godkänt resultat på delkursen 2a ska studenten kunna

- visa kunskap inom den valda kursens specialområde
- visa förmåga att på ett tydligt och strukturerat sätt muntligt och skriftligt förmedla sina kunskaper inom specialområdet.
- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 2b: Tematisk specialisering, 7,5 hp

Religion, politik och våld (se även kursplan RHG508)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Religion, politik och våld ska studenten kunna:

- redogöra för de idéhistoriska grunddragen hos olika religiösa politiska tolkningar inom olika religionsområden
- redogöra för och kritiskt förhålla sig till konflikter präglade av religiösa tolkningar och praktiker
- skriftligt och muntligt redogöra för samt reflektera över vissa centrala begrepp, definitioner, teoribildningar och metodfrågor
- visa insikt i och reflektera över källor och källkritikens grunder.

Mystik och meditation

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Mystik och meditation ska studenten kunna:

- visa kunskap inom specialkursens område.

- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Fornnordisk religion (se även kursplan RHG108)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Fornnordisk religion ska studenten kunna:

- redogöra för centrala myter och föreställningar, samt sätta in dessa i sina kulturhistoriska sammanhang.
- redogöra för de centrala dragen i den privata och offentliga kulten, samt hur dessa avspeglade de dåtida människornas behov och livsvärldar.
- orientera sig bland de varierande källkategorier som kan komma till användning i forskningen om fornnordisk religion, samt visa förmåga till grundläggande källkritisk bedömning av dessa.
- översiktligt orientera sig i forskningsfältets vetenskapshistoria.

Västerländsk esoterism (se även kursplan RHG501)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Västerländsk esoterism ska studenten kunna:

- redogöra för grunddragen i den västerländska esoterismens historia från renässansen till idag;
- redogöra för och problematisera centrala tankegångar och motiv liksom dessas inflytande på andra områden såsom konst och vetenskap;
- redogöra för och problematisera forskningsläget, definitioner och teoribildningar;
- visa insikt i och reflektera över källor och källkritikens grunder i anslutning till dessa traditioner.

Religiösa texter och tolkningar (se även kursplan RHG502)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Religiösa texter och tolkningar ska studenten kunna:

- redogöra för ett urval centrala religiösa texter och jämföra några heliga skrifter tillkomsthistoria, kanonisering och tolkning.
- identifiera och jämföra grundläggande tolkningstendenser inom respektive religiös tradition.
- tillämpa olika metoder och hermeneutiska perspektiv på en text samt reflektera kritiskt över dem och över det egna tolkningsperspektivet.
- kontextuellt analysera skilda tolkningar av centrala religiösa texter.

Religiösa perspektiv på epidemier och sjukdomar (se även kursplan RHG510)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Religiösa perspektiv på epidemier och sjukdomar ska studenten kunna:

- redogöra för, jämföra och problematisera religiösa traditioners syn, förhållningssätt, förklaringsmodeller och sätt att handskas med epidemier och sjukdomar;
- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera några etiska, ideologiska och samhällsliga problem som kan uppstå som följd av epidemier och sjukdomar.

Religiös fromhet och asketism (se även kursplan RHG512)

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Religiös fromhet och asketism ska studenten kunna:

- redogöra för fromhetsideal och asketism inom flertalet religiösa traditioner från antiken till nutid,
- redogöra för hur asketiska ideal har påverkat människors vardagsliv och relationer till andra människor,
- analysera fromhetsideal och asketism från olika analytiska perspektiv.

Urbefolkningars religioner

För godkänt resultat på den tematiska specialiseringen Urbefolkningar religioner ska studenten kunna:

- visa kunskap inom specialkursens område.
- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 2c: Kristendomens historia, 7,5 hp

För godkänt resultat på delkursen 2c ska studenten

- visa kunskap om och ha förmågan att redogöra för den tidiga kristendomens framväxt och historiska förutsättningar samt visa förmåga att analysera texter från olika kristna traditioner.
- visa förmåga att redogöra för huvuddragen av utvecklingen av de kristna kyrkorna och den kristna religiositeten under antiken, medeltiden, reformationen och i nyare tid i deras sociala och kulturella sammanhang.
- visa kunskap om källor och källkritik i anslutning till dessa traditioner.

Delkurs 3: Examensarbete, 15 hp:

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna

- visa förmåga att sammanställa, analysera och kritiskt bedöma information om ett avgränsat religionshistoriskt område.
- visa förmåga att kritiskt och självständigt formulera adekvata frågeställningar samt genomföra en religionshistorisk undersökning på vetenskaplig grund.
- visa sin förmåga att i skrift presentera sitt material, sina frågeställningar och sina resultat samt muntligt diskutera sina slutsatser och de argument som ligger till grund för dessa.

- muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa, samt kritiskt granska annan students uppsats.
- beakta gällande forskningsetiska normer.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar, muntliga redogörelser och seminarier, samt seminarier i vetenskapligt skrivande. Seminarierna, muntliga redovisningarna och seminarieuppgifterna är obligatoriska inslag i kursen. Viss undervisning kan komma att ges på distans.

Delkurs 2b: Tematisk specialisering: Undervisningen sker på distans eller på campus enligt angivelse i kursbeskrivningen.

För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

Kunskapskontroll och examination

a. Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet examineras genom hemtentamen.

Delkurs 2a: Individuellt specialstudium examineras genom muntlig tentamen och PM.

Delkurs 2b: Tematisk specialisering examineras genom hemtentamen.

Delkurs 2C: Kristendomens historia examineras genom hemtentamen.

Delkurs 3: Kursen examineras genom ett skriftligt examensarbete, försvar av det egna examensarbetet samt opposition på annan students examensarbete.

Examinator kan besluta om avsteg från kursplanens föreskrifter om former av undervisning och examination för en student som uppvisar intyg om rekommendationer om särskilt pedagogiskt stöd. Examinator ska i sådant beslut bestämma formerna för alternativ eller anpassad examinationsform eller ett kursobligatorium.

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

b. Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

c. De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart. Meddelade målrelaterade betygskriterier är bindande.

d. För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro. Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning, studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift. Gängse avrundningsregler tillämpas.

Bokstavsbetygen A–E omvandlas till siffrorna 5–1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal poäng som respektive delkurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av delkurserna.

För sent inlämnade examinationsuppgifter bedöms ej.

e. För varje kurstillfälle ska i normalfallet minst tre examinationstillfällen erbjudas inom ett år. Det läsår som kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Vid betyget Fx kan komplettering av hemskrivning respektive examensarbete medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används betyget E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A–E.

Muntlig tentamen och PM (delkurs 2a) kan inte kompletteras.

g. Student som påbörjat examensarbetet har rätt till minst 5 timmars handledningstid, vilket inkluderar personlig och, i förekommande fall, grupphandledning, samt kontakt via epost.

h. Vid betygsättning av examensarbetet kommer följande bedömningsgrunder att användas: genomförandet av undersökningen; demonstrerad kunskap inom det behandlade området; förmåga att tolka och kritiskt analysera materialet; förmåga att använda och kritiskt reflektera över relevanta teorier och metoder; förmåga att i skrift presentera material, frågeställningar, metoder och slutsatser på ett korrekt och tydligt sätt; förmåga att muntligt presentera och argumentera kring det egna arbetet.

i. Byte av handledare kan ske under särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos studierektor.

Byte av examinator kan endast ske när student är underkänd på ett prov. Se ovan under e) där reglerna för detta anges.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledningstid. Dock har studenten alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid efterföljande examinationstillfälle.

k. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar med ett påbörjat examensarbete, går miste om möjligheten att få det färdiga arbetet bedömt för annan betygsgrad än högst C.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till institutionens webbplats på www.erg.su.se. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader före kursstart.